

Vraclavsko – Sedlecký zpravodaj

Obsah

- Kulturní komise - úvod
- Slovo starosty obce
- Hospodaření obce
- Stavební komise
- Komise životního prostředí
- SPOZ - komise sociálních potřeb a občanských záležitostí
- Vraclavští farníci

- Základní škola, Mateřská škola
- Sbor dobrovolných hasičů Vraclav
- Sbor dobrovolných hasičů Sedlec
- TJ SOKOL Vraclav
- TTC Sedlec - oddíl stolního tenisu
- Sportovní klub „M-Vraclav“
- Klub důchodců
- Spolek proti nudě

- Náš kosmický domov

Navštivte také internetové
stránky obce.

<http://www.obecvraclav.cz>

informujeme

školy, spolky, kluby

zajímavosti

Kulturní komise (Petra Klasovitá)

Kulturní komise Vraclav uspořádala v uplynulém roce několik akcí pro veřejnost. Především to byly dva výlety do divadla, za jejichž zorganizování patří největší dík panu Josefu Schejbalovi, který se postaral jak o výběr představení, tak o zajištění vstupenek a dopravy.

První výlet do Východočeského divadla Pardubice podnikla kulturní komise v květnu, společně s Klubem důchodců. Jednalo se o komedii **A je to v pytli!** v podání herců Divadla Na Fidlovačce. Představení mělo i u vraclavského publika velký úspěch.

17. listopadu jsme pak společně vyrazili na celodenní výlet za kulturou do Prahy. Divadlo Lucie Bílé a Petra Kratochvíla Ta Fantastika nám nabídlo muzikál na motivy knihy Oskara Wilda **Obraz Doriana Graye**. Stihli jsme i romantickou procházku po našem hlavním městě a večeri v Holicích U Skrblíka. Pan Schejbal připravil a naplánoval výlet pro 40 „účastníků zájezdu“ do nejmenšího detailu. Poděkovat musíme také panu Zemkovi za zajištění autobusu.

Poslední listopadový podvečer se, především díky iniciativě Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě,

uskutečnila v jídelně Kulturního domu přednáška s názvem **Nové archeologické poznatky na Vraclavsku**. Přednášel archeolog vysokomýtského muzea dr. David Vích.

Letos se nám podařilo vydat dvě čísla Vraclavsko-Sedleckého zpravodaje, který se snaží občany informovat o aktivitách vedení obce, školy, dobrovolných spolků a organizací. Děkujeme všem za zajímavé příspěvky. Přejme si, aby bylo o čem psát i napřesrok...

Na rok 2008 má kulturní komise velké plány:

- V první polovině roku bychom pro Vás rádi uspořádali **cestopisné přednášky**, jejichž téma bude překvapením. Jistě přijde řada i na nějaký výlet.
- Především nás ale čeká akce s pracovním názvem **Výročí 900 let od vyvraždění Vršovců na Vraclavi**. Jelikož organizace takovéto akce je velmi náročná a složitá, nemohou se na ní podílet jen členové kulturní komise a vedení obce. Chtěli bychom touto cestou oslovit místní spolky i jednotlivce, kteří mají zajímavý nápad či námět na uspořádání nějaké doprovodné akce, a požádat o pomoc a spolupráci. Pokud máte zájem se na přípravě „výročí“ jakkoli podílet, hlase se u pana radního Pavla Osinka, na OÚ nebo pište na e-mail petra@vraclav.cz. Akce by měla proběhnout v září roku 2008.

Slovo starosty obce (Oldřich Koblížek)

Vážený spoluobčané,

blíží se konec roku a každý z nás ho prožíváme po svém. Někdo chvátá, aby dohnal, co za celý rok zameškal, někdo má nákupní horečku a někdo se pečlivě připravuje na vánoční svátky, aby si jich v klidu užil. Já přepočítávám zbytek drobných na účtu a v duchu si kladu otázku, co si asi tak bude obec moci v příštím roce dovolit, jak „ohlodaná kost“ na nás zbude v podobě státem přidělených finančních prostředků do obecního rozpočtu a hodnotím, co bylo vykonáno, jak které akce a činnosti pokročily a jak se budou vyvíjet dál.

Modernizace a dostavba školského areálu. Obec odkoupila od Řk farnosti potřebné nemovitosti - pozemek a stodolu, určenou k demolici. Narychlo svolané brigády na odstranění střešní krytiny se v tropické červencové sobotě zúčastnil pan Jakub Vlček (majitel čp. 47 - Staňkova statku) s přítelkyní a pan Jozefy, za což jim touto cestou děkuji. Všechna krytina, včetně komína, byla dole za necelý den prakticky za účasti tří lidí. Odstranění celé stodoly trvalo 14 dní a přišlo celkem na 40 tisíc Kč. Po výběrovém řízení na dodavatele stavby byla koncem srpna na místě bývalé farní stodoly zahájena stavba stravovacího provozu v celkové hodnotě 17,6 miliónu Kč.

Oprava místní komunikace Sedlec V Dolích. Na jaře letošního roku byla provedena oprava místní komunikace na Sedleci - V Dolích, společností COLAS CZ, a.s. Celkové náklady za provedené práce jsou necelé 2 milióny Kč. Oprava by nemohla být realizována bez dotace ve výši 1,3 miliónu Kč. Chválím obyvatele této

části obce, kteří si sami příkladně provádějí terénní úpravy podél nové komunikace.

Kanalizace a ČOV Kamenec. Odstranění závady vypouštění odpadních vod přímo do silničního příkopu na Vraclavi za hřištěm řeší postavení nové čistírny odpadních vod na konci kanalizačního potrubí a odvedení přečištěné vody podél hřiště do vodoteče v rokli při cestě na Vinary. Na celé dílo, které má stát 5,7 miliónu Kč, se podařilo získat dotaci ve výši 70 %. Jeho dodavatelem je společnost LBTech, a.s. Litomyšl.

Rekonstrukce návsi na Vraclavi má vyřešit především nové komunikace, parkování, veřejné osvětlení i zeleň. Celkové náklady jsou propočítány na 10 miliónů Kč. V lednu 2008 bude požádáno o dotaci z EU. Dílčí úpravy návsi plánujeme provést v témže roce.

Odpady. Obec je závislá na odvozcích, kteří určují ceny za sběr a dopravu odpadů a na ceně úložného na skládkách. Nejdražší je jednoznačně výsyp popelnic. Doposud měla obec smlouvu na 150 popelnic na 1 jízdu a dařilo se vám toto množství držet. V posledních dvou letech došlo k dramatickému nárůstu, až na 290 popelnic na 1 jízdu. Navíc Technické služby Vysoké Mýto už v příštím roce přijdou o ukládání na skládce v Chocni a budou zajíždět až do Libchav. Obec bude uzavírat novou smlouvu a neradi bychom zaváděli známkový systém, protože je skutečností, že některé domácnosti přistavují na každý svoz až 3 popelnice a některé 1 popelnici na dva svozy. Proto vyzývám každého, aby se zamyslel, jestli opravdu do popelnice odkládá jen to, co do ní patří. Čím více vytrídíme, tím méně se vysypá popelnic, tím kratší čas s tím stráví sběrný vůz a je nižší i úložné. To vše se promítá do výše poplatku.

Společenský život. V roce 2008 uplyne 900 let od vyvraždění Vršovců na zdejším hradě. Připomenutí si této události je plánováno na 27. a 28. září 2008. Do té doby by měla obec mít přichystaný vlastní znak a prapor. K zajištění programu výročí je sestaven pětičlenný přípravný výbor.

Chtěl bych touto cestou oslovit veřejnost, pokud vlastníte historické artefakty obce, např. fotografie, pohlednice, láhev od svatomikulášské sodovky, prosím o jejich zapůjčení.

Hospodaření obce (Jana Brýdlová)

Nejdříve bych vás seznámila s činností finančního výboru v roce 2007. V letošním roce se výbor sešel dvakrát. Pravidelným hostem je starosta obce pan Koblížek.

V dubnu jsme se zabývali:

- společností Služby Vraclav spol. s r. o.
- zprávou o výsledku přezkoumání hospodaření obce Vraclav za rok 2006
- daňovým přiznáním obce Vraclav za rok 2006
- výpočtem stočného pro rok 2008

Dne 24. dubna 2007 jsme provedli spolu s Ing. Zemanovou (účetní obce Vraclav) následnou veřejnosprávní kontrolu za rok 2006 u Základní školy a Mateřské školy Vraclav. Kontrolou nebyly shledány žádné nedostatky. Další kontrola proběhla na podzim roku 2007.

V srpnu jsme se zabývali:

- zprávou z provedené následné veřejnosprávní kontroly za rok 2006 u Základní školy a Mateřské školy Vraclav
- společností Služby Vraclav spol. s r. o.
- plněním rozpočtu obce v roce 2007

Dále bych Vás pouze stručně seznámila s hospodařením obce Vraclav za I. pololetí roku 2007:

- celkové příjmy 7 804 000 Kč
- celkové výdaje 4 898 000 Kč
- rozdíl příjmů a výdajů za I. pololetí činí 2 906 000 Kč

Na závěr bych Vám sdělila pár informací o společnosti Služby Vraclav spol. s r.o.:
Společnost ke konci roku 2006 dlužila naší obci nájemné za roky 2004 – 2006. Nájemné společnost za tyto roky

neplatila, jelikož investovala finanční prostředky do obnovy vybavení kuchyně a do nezbytně nutných oprav provedených v restauraci. Od ledna 2007 se na výše uvedený dluh vytvořil a odsouhlasil splátkový kalendář a společnost začala dluh splácet. V letošním roce již platí měsíčně běžné nájemné. Za rok 2006 skončila společnost ve ztrátě. Důvodem ztráty bylo navýšení cen energií (elektrická energie a plyn) a mzdových nákladů.

Stavební komise (Jaromír Matura)

Vážení spoluobčané, rok 2007 byl pro mnohé z nás pracovním a úspěšným rokem také na poli stavebním. Mnoho nemovitostí bylo opraveno, mnoho staveb zahájeno anebo ukončeno. Jsem potěšen, že i stavební komise může nepatrným dílem také přispět k úspěšnému průběhu stavební činnosti v naší obci.

Stavební komise pracuje pro stavební život a potřeby obce, pro občany trvá bezplatné poradenství k stavebním činnostem, je možná osobní konzultace na místě stavby i pomoc při vyřizování různých formulářů a žádostí. K novému stavebnímu zákonu poskytujeme vysvětlení na požádání, rovněž zařazení Vaší stavební činnosti, zda je či není předmětem ohlášení stavebnímu úřadu. Obec rovněž vydává vyjádření ke stavbě, pokud je obec Vaší stavbou dotčena, a eviduje dokumentaci vašich nemovitostí, podle č. p.

Není zde nutné jmenovat jednotlivé nemovitosti a stavební akce, které přispěly ke zlepšení vzhledu obce. Naopak, je zde ale nutné

poděkovat každému, kdo vlastními prostředky přispěl k opravě svého domu či pomohl při jiné akci anebo se zasloužil při obnově obecních a farních nemovitostí.

Svrchnice 24. srpna 2007 - položení napájecího kabelu pro nový vysílač jednoho nejmenovaného mobilního operátora.

Komise životního prostředí (Ing. Miroslav Čihák)

Nastala topná sezóna a řada domácností vytápí své domovy tuhými palivy. Bohužel se někdy ale stává, že vedle dřeva a uhlí se do kotle přihodí i nějaká ta plastová láhev, plastový sáček nebo podobný domovní odpad. Tento způsob likvidace odpadků někomu nemusí připadat nijak zvláštní a spíše naopak si řekne „To jsem se toho ale pohodlně a zadarmo zbavil!“. Málokdo si ovšem uvědomuje, že pálením těchto a podobných odpadů se do ovzduší uvolňují zdraví nebezpečné látky. Takovýmto jednáním pak ohrožujeme nejen zdraví svoje, ale i zdraví sousedů, přátel a spoluobčanů.

Je třeba uvést, že zákon 86/2002 Sb. „O ochraně ovzduší“ ve znění pozdějších předpisů přímo **zakazuje spalování odpadu**.

V naší obci jsou povinnosti občanů při topení tuhými palivy upraveny obecně závaznou

vyhláškou č. 2/2006 „O ochraně ovzduší a spalování tuhých paliv na území obce Vraclav“.

Jestliže občan spaluje odpady, dopouští se tím protiprávního jednání, které může být sankcionováno až do výše 30.000,- Kč.

V obci máme zaveden poměrně **komfortní systém odstraňování komunálního odpadu**, ať už je to pravidelný měsíční svoz plastů, anebo sběrné místo v objektu Haškovy stodoly. Zde můžete k likvidaci odevzdat prakticky „kde co“. Tedy není vůbec žádný důvod s odpady topit !

Na závěr krátká poznámka. Přechod od plynového kotle zpět na topení tuhými palivy je sice ekonomicky výhodnější, ovšem nese s sebou zcela jistě zhoršení ovzduší. Nedopusťme však, aby v našem počínání zvítězil pouze tento ekonomický aspekt nad ohrožováním zdraví našich blízkých a celkovou úrovní a kvalitou života v naší obci.

SPOZ – komise sociálních potřeb a občanských záležitostí (Hana Jiroušková)

Komise pro občanské záležitosti pracuje v počtu čtyř členek: Jana Heřmanová, Jana Jonášová, Olga Tábořská a Hana Jiroušková. V pamětní knize, která je vedena již více než 32 let, se při vítání občánků podepisují rodiče i příbuzní narozeného děťátka, manželé při výročí zlaté svatby a významní hosté našich obcí. K činnosti komise také patří zasílání kondolencí. Letos nás navždy opustilo 11 spoluobčanů.

V roce 2007 bylo k životním jubileím předáno 87 gratulací. Občanům, jež dosáhli kulatého jubilea 75 let, 80 a 85 let a výše byl předán osobně dárkový balíček s květinou. Letos bylo těchto oslavenců 21.

Mezi nejstarší občany patří:	Marie Kubíková	-	95 let
	Eva Roubínková	-	90 let
	Pavčina Jiroušková	-	88 let
	Marie Kočová	-	88 let
	Božena Tomková	-	88 let
	Olga Staňková	-	87 let
	Jaroslav Duchoslav	-	85 let
	Božena Hánělová	-	85 let
	Miroslav Mikelka	-	85 let

Vítání občánků se organizuje několikrát ročně. Rodiče dětí jsou včas informováni formou pozvánky. Součástí celé akce je malý kulturní program, který zajišťují děti z Mateřské školy. Pro vítaná miminka je připraven malý dárek (plyšáček) a pamětní knížka, pro rodiče kytička. Rodiče, kteří se nemohou z jakýchkoliv důvodů se svým děťátkem této akce zúčastnit, si mohou dohodnout náhradní termín, aby nebyli o tuto událost ochuzeni.

Letos jsme přivítali 11 nových občánků:

Marek Connor Bigmore	Laura Částková
Vojtěch Gavenda	Eliška Koukolová
Jan Melíšek	Martin Plocek
Michal Říha	Jakub Sháněl
Eliška Syno	Zuzana Suchánková
Anežka Zerzánová	

Při příležitosti zlaté svatby jsme s pamětní knihou, květinou a dárkovým balíčkem navštívili manžele:

Irenu a Josefa Limlovi
Bohunku a Jaroslava Zlesákovi
Marii a Václava Trhalovi
Hanu a Miroslava Jeřábkoví

Komise finančně podporuje „Klub důchodců“. Mezi jeho aktivity patří besedy, turistické výlety po okolí a společenská posezení.

Jako každoročně se pro důchodce našich obcí konala „**Beseda s důchodci**“, na které přivítaly naše starší spoluobčany děti z Mateřské a Základní školy. O činnosti našich obcí pohovořil starosta obce pan Oldřich Koblížek a o „Klubu důchodců“ jeho předsedkyně paní Marie Drdajová, které tímto děkujeme za obětavou činnost. Toto poděkování patří i ostatním aktivním členům „Klubu důchodců“, především paní Jiřině Kočové, Aleně Veselovské a panu Vlastimilovi Volákovi. Po pohoštění vystoupila taneční skupina T-komplex pod vedením pana Divokého z Vysokého Mýta a k tanci i poslechu zahrál na harmoniku Mgr. Šimáček s doprovodem.

Na vánoční svátky zasíláme přání občanům, kteří žijí v domovech důchodců.

Vraclavský kostel znovu v novém (Vraclavští farníci)

Chceme se s Vámi podělit o radost z nově rekonstruovaného chrámu Nanebevzetí Panny Marie ve Vraclavi.

Když jsme se v minulých letech zamýšleli nad otázkou, jak dát do pořádku jeden ze tří vraclavských kostelů, ovšem toho pro nás nejdůležitějšího - Nanebevzetí Panny Marie, stál před námi problém více než obtížný. Spočíval kromě technických záležitostí především v otázce, kde na zmíněnou rekonstrukci sehnat celkem 1,75 mil. Kč, když vlastní prostředky farnosti se počítaly pouze v drobných. Ještě na podzim roku 2005 nikdo neočekával, že již za rok měl a má nejen opravenou střechu, ale i část nové fasády včetně jejího celkového nátěru.

Ale pěkně po pořádku, vše začalo založením nadačního fondu, zaregistrovaném na Krajském úřadu v Pardubicích a pokračovalo získáním dotace přímo ze státního rozpočtu ve výši 500 tisíc Kč. Zde jistě pomohla vyšší Boží příměluva, která nás v pravý okamžik spojila s všem dobře známým poslancem parlamentu ČR. Velmi významným byl i příspěvek obce Vraclav, kdy na svém lednovém zasedání 2006 odsouhlasilo zastupitelstvo částku 300 tisíc. Nemůžeme rovněž nezmínit i pomoc Pardubického kraje, čítající 200 tisíc.

Z předchozího však víte, že celkové rozpočtové náklady byly stanoveny na 1,75 milionu Kč. Zde farní společenství zapojilo nejen své vlastní, velmi omezené prostředky, nashromážděné ze sbírek za několik desítek let, ale především se obrátilo na Vás, naše spoluobčany s prosbou o finanční výpomoc.

A tak se v létě 2006 rozběhly po Vraclavi dvojice s pokladničkami, navštívily jednotlivé domácnosti a žádaly, většinou s úspěchem, o finanční výpomoc. Byla více než vítaná a vřelé díky za ni. Přinesla nezanedbatelných 60 tisíc Kč, především však každému Vraclavákovi dala možnost podílet se na zkrášlení jedné z nejvýznamnějších památek naší historické obce.

Souběžně jsme obeslali i naše rodáky s podobnou prosbou a očekávali jejich reakci. Byla velmi pozitivní, jak jsme i věřili, a přinesla okolo 30 tisíc korun a další ještě docházejí. Všem - jak spoluobčanům, tak i rodákům od srdce děkujeme.

Velmi významným byly i příspěvky firem, podnikatelů i soukromých osob činící ke konci roku 350 tisíc Kč. Větším z nich byly rozeslány osobní děkovné dopisy.

Velmi dobrou práci při opravě vraclavského farního kostela odvedla firma MIP Polička, která vyhrála výběrové řízení na dodavatele stavby. Výrazně pomohlo i to, že

stavbyvedoucí je sám věřící.

V současné době jsou již veškeré faktury proplaceny, zbývá zrealizovat osvětlení chrámu, což představuje dalších cca 100 tisíc Kč. Proto naše sbírka prostřednictvím nadace dále pokračuje a jsme pochopitelně velmi vděční za každý příspěvek. Můžete jej zasílat na účet **193546551/0300** nebo předat osobně při návštěvě nedělních bohoslužeb.

Rok 2007 byl pro celé farní společenství mimořádně náročný, přesto, dá-li Pán, chceme již zjara 2008 pokračovat s opravou zvonice. Před opravou kostela byla ve výrazně lepším stavebním stavu, nyní však po jeho „vykouknutí“ její omšelá fasáda a chybějící břidlice střechy ostře kontrastují s novým kabátem našeho chrámu. Chceme tak důstojně přispět ke zlepšení vzhledu naší pozoruhodné obce i k připomínce 900 stého výročí vyvraždění Vršovců. Předpokládaný náklad na opravu zvonice očekáváme okolo 750 tisíc Kč. Budeme opět oslovovat všechny již zmíněné subjekty, pochopitelně včetně vracavských spoluobčanů.

Děkujeme všem našim spoluobčanům i organizacím včetně obecního zastupitelstva nejen za minulou či budoucí finanční podporu, ale i za modlitbu za dobré dílo a zároveň zveme k návštěvě našeho, novou střechou i fasádou svítícího chrámu Páně. Těšíme se na setkání s Vámi.

Nejbližší příležitost se naskýtá při tradičním vánočním koncertu, termín letošního je již stanoven na 13. 12. 2007. Přijďte si poslechnout program, kde jako každý rok bude nejžádanější i nejpříjemnější vystoupení žáků místní školy a školky a zároveň si trochu odpočinout od předvánočního shonu a materiálního běsnění.

Základní škola (PhDr. Libor Klement)

Vážení čtenáři, spoluobčané !

Pojďme se společně ohlédnout za uplynulým rokem 2007. V několika ohledech se jednalo o rok, který znamenal podstatné změny, které se týkaly chodu naší školy nebo i úspěchy, na které jsme pyšní. Nejdříve Vás však seznámím se základními statistickými údaji školy:

Součásti školy:

- Základní škola
- Mateřská škola
- Školní družina
- Školní jídelna
- Školní jídelna - výdejna

Počty:

- 90 žáků (65 ZŠ, 25 MŠ)

Z hlediska kapacity jsme naplněni na 100%, což je číslo, které byste mezi jinými školami stejného typu nenašli. Proto je i logickým výsledkem naší situace, že se nám staví další budova. Díky ní vyřešíme stravovací provoz, budeme moci rozšířit kapacitu mateřské školy, základní školy, snad i školní družiny a získáme i 2 odborné učebny navíc.

Vzdělávací program:

Od tohoto školního roku máme vypracovaný nový školní vzdělávací program, který školu profiluje ke zvýšené výuce **Anglického jazyka** (povinně od 2. ročníku) a **Výpočetní techniky** (od 3. ročníku). V rámci zájmových aktivit nabízíme tyto kroužky:

○ Hrátky s Angličtinou	(1. ročník)
○ Taneční soubor Smíšek	(1. – 5. ročník)
○ Sportovní hry	(1. – 5. ročník)
○ Šáša (redakce školního časopisu)	(2. – 5. ročník)
○ Hra na flétnu	(1. – 5. ročník)
○ Příprava na Gymnázium	(5. ročník)
○ Náboženství	(1. – 5. ročník)

Novinky, které nás v tomto roce potkaly:

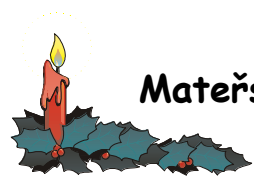
Nejdříve upozorním na naše internetové stránky. Několik měsíců nám zabrala jejich grafická podoba tak, abychom vytvořili stránky naprosto originální, dětské a hlavně nezaměnitelné. Stále je doplňujeme a vylepšujeme. Čtenář zde najde mnoho nových fotografií a informací. Například z našich minulých pohádek. Podívejte se. Také zde zveřejňujeme, co nás v budoucnosti čeká, což doufám ocení především rodiče. <http://www.vraclav.cz/skola>

Podařilo se nám dokončit školní hřiště. Je každý den využíván školou, školkou i v rámci aktivit ve školní družině. Doufáme, že nám v zimě poslouží i jako kluziště. Pokud bude příznivá teplota, vše nafotíme a vy se budete moci podívat na našich webových stránkách. Plánujeme však kolem jeho části zhotovit zábradlí, jak nám velí bezpečnostní předpisy.

Můžeme se také pochlubit, že jsme získali grant (finanční podporu) na úpravu stezky nad Fráterkou ve vraclavském barokním areálu. Díky němu a pomoci Obecního úřadu mohla vzniknout opravená cestička, na kterou na jaře příštího roku umístíme 2 naučné tabule, které jsme s dětmi vytvořili a následně nechali zhotovit v grafickém studiu. Dále 2 lavičky a 2 odpadkové koše z masivního tvrdého dřeva. Slavnostní otevření plánujeme na jaro 2008. Naší snahou bylo přispět ke zlepšení našeho pěkného areálu, máme-li na mysli, že příští rok nás čeká výročí vyvraždění rodu Vršovců a předpokládáme, že nás v této souvislosti navštíví mnoho lidí

Pokud byste chtěli vědět více o konkrétních akcích školy (a není jich vůbec málo), navštivte naše stránky.

Mateřská škola (Eva Havlíčková)

Ahoj, to jsme My, Vaše dětičky ze školičky Rybičky. Chceme Vám o nás povědět, jak se máme, co nového jsme zažily a spolu s námi i paní učitelky Eva Havlíčková a Mirka Vítová.

Tak takhle si notovaly děti, když vstupovaly 3. září 2007 opět v novém školním roce do školičky. Však je tam hned čekala pohádka „O Ferdovi Mravenci“, který měl spoustu kamarádů, stejně jako my. „Kamarád, kamarád - je to ten, koho máš rád.“

„Už je září v kalendáři,
úsměvem nám tváře září,
vesele jdeme do školky...“

Do školky nás chodí 25, z toho 14 chlapců a 11 děvčátek. Aby nám ve školičce dobře bylo, domluvily jsme se na pravidlech: „Nikoho nebij; Vracej věci tam, kde jsi je našel; O všechno se rozděľ; Hrej fér; Uklízej po sobě; Neber, co není tvoje; Omluv se, když ublížíš; Před jídlem si umyj ruce; Splachuj; Když vyrazíš do světa, chytň se někoho za ruku a drž se pohromadě.“

Vytváříme klidnou atmosféru, pocit jistoty a důvěry. Hrajeme si a povídáme podle školního vzdělávacího programu „Pět lodiček na moři“, kde se zaměřujeme na prožitkovou a smyslovou výchovu a nesmíme opomenout ani ekologickou výchovu, protože máme rádi přírodu, a tak se ji učíme „chránit“.

Vesnička Vraclav je krásné místo na Zemi.

Moc rádi se učíme básničky a písničky, hrajeme hry, malujeme, vyrábíme a cvičíme. Někteří z nás se seznamují s anglickým jazykem a hraním na flétnu.

Rádi děláme všem radost – maličkým dětem, které vítáme do života, vystoupením pro babičky a dědečky.

Teď náš čeká spousta práce, blíží se Vánoce. A tak vyrábíme překvapení – „Vánoční jarmark“, „Zpívání v kostele“ a „Vánoční posezení s rodiči“.

Moc moc rádi máme pohádky. Od září jsme navštívily tři pohádková představení v ZŠ – „Ferda Mravenec“, „Tuč a Nák“ a „Kouzlení“. Jezdíme i do opravdového Šemberova divadla ve Vysokém Mýtě, kde jsme byly na pohádkách: „S kamarády za pokladem“ a „Štěně nebo špenát“. Paní pohádkářky z divadélka paní Frištejnské jezdí i za námi do školky. Jejich pohádky „Zdravěnka a Kuba“, „Moje rodina“ nám zpříjemnily dopoledne.

Ze všeho nejraději ale máme hračky, a tak jsme navštívily výstavu „Hraní, hry a hračky“ v muzeu ve Vysokém Mýtě, kde jsme si krásně pohrály.

My učitelky bychom rády poděkovaly všem maminkám a tatínkům za vstřícnost, důvěru a výbornou spolupráci. Ještě jednou děkujeme paní Čihákové za barvení krojů a výzdobu vchodu v MŠ, panu Horáčkovi za úpravu třídy, paní Kuchtové a paní Chlumecké za nátěry nábytku. Paní Schejbalové za materiální vybavení, paní Neumanové za sladkosti pro všechny děti.

Doufáme, že jsme Vás aspoň trošičku vtáhly do tajů MŠ.

Sbor dobrovolných hasičů Vraclav (Stanislav Horáček)

Vážení spoluobčané,

dovolu, abych se několika slovy zmínil o činnosti naší organizace Sboru dobrovolných hasičů ve Vraclavi v roce 2007.

Naši činnost jsme zahájili provedením inventur, a to jak našeho, tak i obecního majetku spravovaného naším sborem. Co se týče materiálu, bylo vše celkem v pořádku, ale postupem času zjišťujeme určité nedostatky na budově požární zbrojnice. Pustili jsme se tedy do vybílání a opravy omítek ve vnitřním areálu kluboven a chodeb. Toto se nám podařilo uskutečnit do naší výroční valné hromady, která proběhla dne 26. 11. tohoto roku. Tímto proběhla schůze po několika letech opět v novém a příjemnějším prostředí.

23. ledna 2007 absolvoval náš sbor další námětové cvičení vysokomýtské oblasti na Základní školu v Knírově. Cvičení, které vyhlásil HZS Pardubického kraje, proběhlo ve spolupráci s profesionály HZS Vysoké Mýto a s ostatními SDH této oblasti. Vzhledem k termínu a dosti nevhodnému času vyhlášení (vesměs všichni členové byly v zaměstnání) bylo nutné vyhlášení poplachu ostře. Nakonec se ukázalo, že i v tuto dobu jsme schopni vyjet a zasáhnout.

Dlouho jsme se neohřáli a dne 1. února houkala siréna podruhé. Tentokrát šlo o výjezd do obce Domoradice, kde hořela kuchyně rodinného domku. Zásah proběhl úspěšně, takže se podařilo zabránit vysokým škodám na majetku.

Zhruba o týden později nás čekala již příjemnější akce, a to uspořádání tradičního hasičského plesu, který proběhl dne 10. února za asistence hasičské kapely ze Skutče.

8. května nás čekal další výjezd. Tentokrát šlo o celookrskové námětové cvičení na penzion v Zámrsku, konané v rámci oslav 125. výročí založení SDH v Zámrsku.

12. a 19. května jsme se opět procvičili s naší hasební technikou. Na žádost představitelů zemědělského družstva Zervas Vraclav, jsme umyli vnitřek 5 senážních věží, kde jsme si „vystříkali“ jedno pěkné sele na rožeň.

Toto sele jsme opekli dne 26. května v rámci hasičského posezení. Akce proběhla veřejně a její úspěch posuďte sami.

Další akcí počátkem června tohoto roku bylo 1. kolo sportovní soutěže požárních družstev, konané po

několikaleté absenci opět na Sedleci. Akce konaná v celookrskovém měřítku měla jak dobrou účast, tak i dobré organizační zabezpečení.

Dne 14. července nás potkala velmi nemilá událost, a to rozloučení s bratrem Shánělem, kterému jsme vzdali hold čestnou stráží. Bohužel i toto mezi naši činnost patří.

V srpnu však již došlo opět na příjemnější věci, neboť bylo zorganizováno další hasičské posezení. Tentokrát se k dobrému pivu douzovaly klobásy. Vzhledem k rozchodu hostů v časně ranní hodině, lze i tuto akci hodnotit jako úspěšnou. Aby toho nebylo málo, točili naši kluci další seke v září, při příležitosti oslavy zahájení stavby nové kuchyně a jídelny pro naši školu.

Měsíc byl opět ve znamení ostrého výjezdy na objekt staré vysokomýtské cihelny v rámci prověřovacího námětového cvičení vysokomýtské oblasti, nařízeného HZS Pardubického kraje.

Na závěr mám jednu připomínku a prosbu. Minulo nás podzimní období. Aniž bychom si toho vůbec všimli, rázem udeřila zima. S ní přišlo i topné období a také rizika s ním související. Chtěl bych proto apelovat na opatrnost každého z Vás a zvláště na dodržování protipožárních předpisů. Doposud tomu tak bylo. Prosím, nepokažme to!

Přeji všem, aby náš sbor a techniku v nouzi nikdo nepotřeboval.

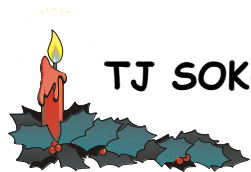
Sbor dobrovolných hasičů Sedlec (p. Reiter)

Součet brigádnických hodin od 1. 1. - 31. 7. 2007 pro dobrovolný sbor hasičů "SEDLEC" činí 1.335,5 hod.

Na těchto odpracovaných hodinách se podílelo celkem 34 činných občanů. Pomáhali jak hasiči, tak i nehasiči.

Hrubý výčet našich prací v 1. polovině roku:

- Leden:** Řezání a úklid dřeva na topení a pořez. Sekání pro vedení vody a odpadů. Betonování, zdění, omítky a obklady – hasičská zbrojnice.
- Únor:** Omítky betony, obklady a dlažba.
- Březen:** Přestavba uhelny na nové dámské toalety. Usazení krbových kamen.
- Duben:** Vybudování kuchyně, betonování záklopu v garáži hasičské zbrojnice. Úprava návsi. Zabíjačka. Příprava dřeva na Čarodějnice.
- Květen:** Sekání trávy za Louží, na hřišti, u Žabocha.... Setí trávy. Námětové cvičení. Účast na oslavách 125 let Zámrsku.
- Červen:** Sekání a odvoz trávy. Pokládka silničních panelů vedle garáže has. Zbrojnice. Schůze v zasedací místnosti pro OÚ Vraclav. Grilování selete.
- Červenec:** Úklid dřeva. Úprava terénu kolem has. Zbrojnice (fólie). Velký úklid v hasičárně i v jejím okolí.

TJ SOKOL Vraclav (Jana Schejbalová)

Prostřednictvím tohoto zpravodaje bych Vás chtěla seznámit se sportovní aktivitou našeho spolku.

Akce letošního roku, kterými jsme přispěli k pohybové aktivitě nejen naší mládeže:

- 18. 3. Dětský maškarní karneval
- 12. 5. 1. ročník Kuličkády dětí a dospělých (celkem 24 zúčastněných)
- 26. 6. Den dětí s vojáky (velmi vydařená akce – 77 dětí, 9 vojáků a spousta dospěláků)
- 6. 10. 2. ročník Drakiády

Přijďte mezi nás!

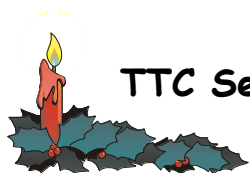
Od září začala pravidelná cvičení dětí a dospělých:

Rozvrh:

Po	16.00	rodiče s dětmi – ve škole s Jitkou Říhovou
Út	16.00	žáci a žákyně od 1. třídy – v kulturním domě s Hankou Maturovou
Út	18.00	zdravotní cvičení – ve škole s Janou Schejbalovou
Út	19.00	jezdíme do Vysokého Mýta na aqua aerobic
Čt	18.00	floorbal žáci – v kulturním domě s Dušanem Ochodnickým
Čt	19.00	ženy – ve škole s Leonou Ochodnickou

V červnu ukončil svoji činnost oddíl kopané. Děkujeme p. Kalibovi za snahu udržet na Vraclavi fotbalovou tradici, i když jen na 2 roky. Vážíme si každého, kdo chce přispět k aktivitě vesnice.

Sportu zdar.

TTC Sedlec - oddíl stolního tenisu (Josef Schejbal)

Náš oddíl stojí na prahu nové sezony 2007/2008 s několika otázníky. Otázníky jsou to ovšem spíše pozitivnějšího charakteru. Předně: oddíl získal díky vytrvalé a „neodbytné“ mravenčí práci našich guru p. Schejbal a p. Tábořského v současnosti už dvouciferný počet sponzorů. Podaří se ovšem sponzory udržet dlouhodobě? Podaří se pokrýt vzrůstající náklady? To jsou určité jen některé z otázníků, neboť financí se díky zvyšující se kvalitě a tím i nutnosti naší mládež „vyvážet“ na kvalitnější (a vzdálenější) turnaje, stále jaksi nedostává. Vyzdvihnul bych na tomto místě alespoň některé. Tím prvním a bezesporu nejdůležitějším byl a zůstává Obecní úřad Vraclav, finanční injekce je opravdu značná a bez ní by určitě asi už ani nevznikl tento článek. Z dalších významných sponzorů musím vyzdvihnout hlavně ty pravidelné a dlouhodobé tj. pan Kulhavý - Zelenina Šňakov, p. Veškrna - penzion Bakalář, Toro-VM a Nopek Vysoké Mýto. Novým velkým sponzorem se stává firma Carrier, o které ale bude ještě v krátkosti řeč později. Doufáme i v obnovení spolupráce s firmou Variant. V neposlední řadě bych chtěl touto cestou poděkovat i paní Věře Dvořákové, díky jejíž pomoci se oddílu dostává finanční pomoci od Krajského úřadu.

Nyní už ke sportovní stránce. I tady samozřejmě jako před každou sezonou vystávají již zmíněné otázníky. Předně úkol nejdůležitější: naše mládež. V současné době zůstávají všichni mladí hráči z loňské sezony, což je nepochybně pozitivní a hned zkraje sezony se podařil výborný výsledek. Tím je **třetí místo Jakuba Pelikána v 1. bodovacím turnaji**. Mladí začínají trénovat s dospělými a určitě lze tímto krokem očekávat zvýšený progres. V dlouhodobých soutěžích jsou přihlášení v Krajském přeboru starších žáků a v Regionálním přeboru dorostu, kde lze očekávat útok na první polovinu tabulky.

I v dospělých se ale očekávají po posledních dvou hubenějších letech (musím znovu připomenout, že oddíl kdysi převedl III. ligu do spřáteleného oddílu Jiskra Litomyšl, kde dodnes působí naši hráči Tomáš Křepelka a Jirka Tábořský ml.) velké věci. Mužstvo A hrající v posledních dvou letech ve špičce Regionální přeboru I. (nejvyšší soutěž v okrese) letos jednoznačně vyhlásilo útok na postup do kraje. Pomoci by mu k tomu měla i slíbená odměna při postupu právě od nového silného

sponzora - firmy Carrier v zastoupení panem Trnkou. Svou pomoc přislíbil v důležitých zápasech i bývalý třetiligový hráč - Petr Schejbal, toho času spíše „na odpočinku“. K tomu bude potřeba zvýšeného úsilí v tréninku, ale samozřejmě i kus sportovního štěstí, které se k nám kupříkladu loni díky několika zraněním opor odvrátilo zády. Stranou nezůstávají ani mužstva B a C. „Běčko“ loni oslavilo postup do Regionálního přeboru III. A ani pro letošek nemá menší cíl než postup. V „Céčku“ budou nadále získávat ostruhy v soutěžích dospělých naši mladíci, ale i zde čekáme posun do vyšších poloh, než tomu bylo loni.

Závěrem už jen drobnosti a zajímavosti: oddíl má i letos 20 aktivních členů a samozřejmě zve do svých řad každého zájemce. U mládeže ovšem přepokládáme alespoň minimální spolupráci rodičů, neboť náš oddíl má velice nízké členské příspěvky a ačkoliv příspěvky od sponzorů jsou jistě nezanedbatelná položka v našich financích. Takovou dopravu na tréninky skutečně nejsme schopni finančně ani kapacitně řešit. Zahrát si může přijít samozřejmě každý i pouze pro radost z pohybu. Po domluvě s Josefem Schejbalem vám bude poskytnuta za skutečně symbolický poplatek vyhrátá herna na jak dlouho chcete. Kontaktovat nás můžete i prostřednictvím nových internetových stránek www.ttcseidlec.cz, kde lze také od letošní sezony pravidelně sledovat všechny výsledky a novinky ohledně našeho oddílu.

Sportovní klub „M-Vraclav“ (Miroslav Mikelka)

Letošní sezóna probíhala pro Oskara Mikelku ve znamení končícího roku v kategorii A-I muži do 30 let. Znamenalo to, že závodníci byli až o 10 let mladší, což bylo někdy už znát! I přes tento handicap se ale sezóna vcelku vydařila! Celkem v tomto roce absolvoval Oskar 23 závodů a Miroslav Mikelka 2 závody v kategorii veteránů. Některé výsledky byly opravdu solidní! Hned v lednu plaval za vysokomýtský plavecký klub a bylo z toho 2. místo v krajské soutěži družstev. Další zajímavá umístění v triatlonech a duatlonech jen přehledně:

19. 5.	triatlon	ECOL OPEN BRNO	5. místo
26. 5.	duatlon	Kamenice n. Lipou	3. místo
22. 6.	X-triatlon	Hradec Králové	1. místo
24. 6.	triatlon	Moravské Budějovice	12. místo
30. 6.	triatlon	Žďár n. Sázavou	9. místo
14. 7.	triatlon	Rakousko-Steinbach	8. místo
23. 7.	triatlon	Vysočany	4. místo
23. 8.	triatlon	Žamberk - Kunvald	2. místo
4. 8.	X-triatlon	Nové Město na Moravě	10. místo
11. 8.	triatlon	Litomyšl	3. místo
25. 8.	X-triatlon	DELIKOMAT - Jedovnice	1. místo
21. 9.	duatlon	Kladruby n. Labem	7. místo

Miroslav Mikelka byl v triatlonu ve Žďáru nad Sázavou v kategorii příchozích na 8. místě a jinak byl nejstarším účastníkem! Mimo to se jako rozhodčí zúčastnil několika atletických a plaveckých závodů (Litomyšl, Pastviny, Vysoké Mýto).

Příští rok by mohl být zajímavější pro Oskara Mikelku, protože bude závodit v kategorii muži-B 30 až 40 let. Nejdůležitější pro celou sezónu bude kvalitní zimní a jarní příprava, ze které se vlastně čerpá v průběhu celé sezóny, kdy je mezi závody čas jen na doladovací trénink. Důležité bude, tak jako v letošní sezóně, zdravý a vstřícný přístup zaměstnavatele. Snad se povede sehnat i nějaké příspěvky od sponzorů. V letošním roce jimi byly firmy NOPEK, IVECO, S&Ř, CH KOVO s.r.o., kterým tímto děkujeme!

Také bychom rádi prodali několik starších kol, abychom mohli koupit nové závodní horské kolo. Zájemci o koupi mohou volat na tel. 603 585 890 nebo se přímo zastavit u pana Mikelky.

Mrzí nás, že i přes nabídku, kterou jsme učinili v loňském roce, nikdo z mladých Vraclaváků

neprojevili zájem ani o běhy, duatlon nebo triatlon. Bohužel Vás nemůžeme informovat pravidelně, protože vývěska pro náš oddíl je zatím jen slíbená - asi 6 měsíců!

Klub důchodců (Marie Drdajová)

Vážení spoluobčané – senioři,

letos oslavíme již 4. výročí založení Klubu důchodců. Prostřednictvím zpravodaje bychom vás rádi seznámili s naší činností. Scházíme se každé 2 měsíce a při přátelském posezení se domlouváme na další činnosti.

Červen je měsícem, kdy pořádáme každoroční výlet do okolí. Pan Volák je naším velkým patronem a vždy připraví velmi zajímavou trasu ke spokojenosti všech zúčastněných. Moc mu za to děkujeme. Každé úterý od 18 hodin se pak scházíme při společném cvičení pod vedením Jany Schejbalové, také jí patří velký dík. Samozřejmě pořádáme i další akce zajímavé nejen pro seniory. Dále chci poděkovat za velmi dobrou spolupráci Obecnímu úřadu Vraclav a SPOZu.

Moc bych si přála, aby se naše řady rozšířily, vítáme každého nového člena. Veškerá činnost je dobrovolná. Nadchází čas vánoční, kdy se má každý z vás pozastavit a zamyslet se. Proto Vám chci jménem Klubu důchodců Vraclav popřát požehnané svátky vánoční, hodně zdraví, lásky a pohody ve Vašich rodinách.

Spolek proti nudě (Petra Špinková)

Vážení Vraclaváci, Sedlečáci a všichni příznivci Spolku proti nudě,

myslím, že Spolek proti nudě není třeba dlouze představovat. Jistě jste se skoro všichni s jeho činností v minulosti již setkali, tak jen krátce:

Spolek proti nudě byl založen 19. 3. 1996. Jeho základním cílem je sportovní a kulturní činnost. Impulsem jeho vzniku bylo zachování letního dětského tábora zemědělského družstva Vraclav, pořízeného v 60. letech. Postupně se do programu Spolku proti nudě začali přidávat i další akce pro širokou veřejnost.

Činnost spolku se řídí ročními programy, které sestavuje a zajišťuje jeho výbor. Nynější složení výboru:

předseda	Libor „Bíba“ Zerzán
místopředseda	Oldřich Píša
jednatel-ekonom-pokladní	Verča Pekařová
kulturní referent	Pavel „Pajk“ Kovačka
sportovní referent	Pavel „Paťa“ Bureš

Členskou základnu tvoří k dnešnímu dni 20 členů a 12 stálých platných hostů.

Ráda bych také uvedla, že jsme spolek otevřený, jehož členem se může stát každý, kdo dovrší 15 let svého věku a má zájem o jeho program. Určitě si každý v našem programu najde činnost, v níž se bude moci realizovat a přinést i nové nápady.

Tak jako v každém roce se i letos v našem programu nachází kulturní a sportovní akce pro širokou veřejnost i členy spolku. Z nich bych vyjmenovala zejména tyto:

- mikulášské „Dopeklabraní“
- maškarní bál
- zimní a letní olympiáda
- pálení čarodějnic
- silvestrovský trojboj
- turnaj o zlatou kuželku
- lyžařské zájezdy a akce „Vraclav sobě“, díky níž získáváme finance od obce prostřednictvím veřejně prospěšných prací

V letošním roce jsme byli nuceni řešit změnu pozemku pro náš dětský tábor. Po dlouhém hledání vhodného místa jsme nakonec zakotvili v obci Doubravice u České Skalice na pozemku pana Hoebena. Ten

nám poskytl nejen pozemek, ale i připojení na elektrickou energii a pitnou vodu. Letošní tábor se tak mohl uskutečnit a myslím, že se vydařil. Pevně věřím, že se všichni – děti, vedoucí i ostatní personál – už těší na setkání v příštích letech.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří nám pomáhali při přípravě pozemku, stavění a bourání tábora.

Dále bychom rádi všechny informovali:

8. 9. 2007	Letní olympiáda
8. 12. 2007	Dopeklabraní
14. 12. 2007	Lyžařský zájezd do Alberic
31. 12. 2007	Silvestrovský trojboj (jste srdečně zváni)

Více informací o našem spolku a naší činnosti naleznete na našich internetových stránkách:
<http://www.spn.webzdarma.cz>

Náš kosmický domov (Ing. Jaroslav Kubík)

Dnes se nevydáme do žádných nepředstavitelných kosmických dálav, nicméně samozřejmě ve vesmíru zůstaneme. Pojdme si spolu obhlédnout jedno pranepatrné vesmírné smítko, k němuž máme všichni vpravdě intimní vztah.

Nikdo asi nepochybuje o tom, jak důležitou je pro každého z nás planeta na níž jsme se narodili. **Země** je pro nás, dalo by se říci, velikou přirozenou kosmickou lodí, jež s námi pluje kolem nám nejbližší hvězdy - Slunce rychlostí 30 km za sekundu po eliptické dráze blížící se kružnici. Že takto opisovaná kružnice není nijak malá, vidíme na první pohled, protože máme kalendář a víme, že celý oběh Země trvá jeden rok. Nejbližší Slunci jsme počátkem ledna - 147,1 miliónu km, nejdále počátkem července - 152,1 miliónu km. Jelikož osa Země je k rovině oběžné dráhy (ekliptiky) skloněna pod úhlem 23,5°, mají obyvatelé severní polokoule výhodu mírnějšího podnebí oproti polokouli jižní. Jak víme, v zimě je severní polokoule odkloněna od Slunce, což způsobuje ochlazení, právě když je Slunci nejbliž, čímž se ochlazení poněkud zmírní, v létě je naopak větší vzdáleností zmírněno oteplení způsobené příkloněním severní polokoule ke Slunci. Protože je asi o těch 5 miliónů km dál, obíhá na této části své dráhy o něco pomaleji (jak lze vyvodit z 2. Keplerova zákona), takže léto je u nás téměř o 4 dny delší než zima. Na jižní polokouli se naopak tyto vlivy sčítají a rozdíl mezi letními a zimními teplotami je větší. Je nutné si dále uvědomit, že zemská dráha je zřejmě velmi šťastně umístěna v prostoru planetární soustavy. Kdyby střední vzdálenost Země od Slunce byla asi o 20% menší, mohla by se Země zahřát natolik, že by se všechny oceány vypařily a stihl by ji osud Venuše. Kdyby naopak Země obíhala od Slunce o stejný kus dále, mohlo by dojít k zamrznutí oceánů a k trvalé době ledové. Podle soudobých výpočtů (např. J. Kastling) je rozsah vzdáleností od Slunce vhodných pro život (tomu říkáme **ekosféra**) v rozsahu od 0,95 do 1,15-násobku současné střední vzdálenosti Země od Slunce. Rovníkový poloměr Země je 6378 km, hmotnost 5,974.1024 kg.

Země vznikla spolu se sluneční soustavou před 4,566 miliardami let kondenzací prachoplynového zárodečného mračna o nízké teplotě. Podnětem ke gravitačnímu smršťování mračna byl zřejmě výbuch blízké supernovy. Tak vzniklo Praslunce a souběžně vznikaly větší shluky chladné hmoty - planetesimály o rozměrech od několika set metrů do několika set kilometrů. Ty se vzájemnými srážkami buď drtily anebo naopak spojovaly ve větší tělesa. Tento dynamický proces skončil vznikem několika málo velkých těles - planet, měsíců planet a většího množství smetí v podobě např. planetek. Obdobné zárodečné sluneční soustavy objevila už v r. 1983 družice IRAS. Jde o pověstné prachové disky kolem řady osamělých blízkých hvězd (Vega, Fomalhaut, beta Pictoris aj.).

Materiál planet byl a je přetvářen dodnes. Země prodělala gravitační rozvrstvení a selekci; těžké prvky a sloučeniny klesaly do nitra, jež je dnes prakticky kovové. Nejlehčí prvky naopak vytékaly (hélium, atomární a molekulární vodík). Dnešní chemické složení Země se proto nápadně liší od složení sluneční pramlhoviny. Tato selekce však měla zásadní důležitost pro pozdější vznik života. Bohaté zastoupení kovů vedlo k relativně vysoké gravitaci na zemském povrchu a k vytvoření silného geomagnetického pole a tedy i rozsáhlé ochranné

magnetosféry chránící vše živé před tvrdým kosmickým zářením především od Slunce. Radioaktivní prvky s dlouhým poločasem rozpadu (uran, thorium) způsobily natavení zemského pláště a vznik sopek, jejichž činnost jednak trvale přetváří zemský povrch a jednak přispívá k pozměnění chemického složení zemské atmosféry. Zemská atmosféra se zprvu skládala převážně z oxidu uhličitého a molekulárního dusíku. Sopky se patrně zasloužily i o dodávku vody do oceánů. Zemský povrch je ovšem přetvářen i tektonickou činností (pohyby litosférických desek a zemětřesení, rozestupováním oceánského dna), erozí a denudací jakož i kosmickým bombardováním meteority. Zejména v první miliardě let existence Země bylo toto bombardování velmi významným příspěvkem, neboť bylo zhruba tisíckrát vydatnější než dnes.

Zcela zvláštní úlohu sehrála srážka Prazemě s Praměsícem v nejranější epoše sluneční soustavy. Praměsíc o hmotnosti srovnatelné s dnešní hmotností Marsu narazil tečně na Zemi, jež v té době měla asi 90% dnešní hmotnosti. Tím došlo jednak ke sklonění zemské osy, původně kolmé k oběžné rovině, a jednak k vypaření části zemského pláště a přirozeně i celého Praměsíce. Z vypařeného materiálu se kolem Země vytvořil plynný prstenec, jenž však rychle vychladl a zkondenzoval na prachová zrnka. Ta se již známým procesem (miniaturní obdoba budování sluneční soustavy) sloučila nakonec do jednoho velkého tělesa - Měsíce, jenž se od té doby pozvolna vzdaluje od Země (dnes asi o 37 mm za rok) a vykazuje díky slapovým silám synchronní rotaci (rotace Země se rovněž zvolňuje). To znamená, že ze Země můžeme vidět jen stále stejnou měsíční tvář. Odvrácenou stranu Měsíce člověk uviděl poprvé až pomocí kosmických sond. Měsíc je velmi důležitým tělesem pro udržení života na Zemi, neboť svou gravitací udržuje zemskou osu ve sklonu vůči ekliptice, což je nezbytné pro střídání ročních období.

Země není žádnou výjimečnou planetou ani rozměry ani zvláštnostmi dráhy nebo svými vlastnostmi. Výjimečnost Země je však dána tím, že souhrn fyzikálních podmínek vytvořil vhodnou situaci k vzniku a uchování života. Tato okolnost pak dalekosáhle ovlivnila i další vývoj podmínek na jejím povrchu.

Počátky života na Zemi spadají do období před více než 3,5 miliardami let. Není dodnes jasné, zda život vznikl na Zemi spontánně, anebo byl na Zemi zavlečen, např. z komet, z Marsu či odjinud z vesmíru. Mikrofosílie ukazují na velmi primitivní jednobuněčné struktury. Není však vyloučeno, že život zprvu vznikl hluboko v zemské kůře, kde byl chráněn před smrtelně nebezpečným ultrafialovým zářením. S. Miller a H. Urey předvedli r. 1953 proslulý pokus, kdy do směsi vody, metanu a čpavku zavedli elektrický výboj, čímž v této "polévce" vznikly aminokyseliny. To by svědčilo pro možnost spontánního vzniku života na Zemi, bez pomoci zvenčí. Existuje pouze nesmírně mizivá pravděpodobnost, že by podobným procesem vznikly aminokyseliny takového složení, že by byly schopné vytvořit první nejjednodušší živý organismus schopný reprodukce a tak nastartovat vývoj dalšího života, jak ho známe na Zemi. Na jedné kterékoliv planetě se nepochybně tato pravděpodobnost blíží nule, avšak už dnes máme k dispozici řadu objevů planet u jiných hvězd a je zřejmé, že existují i planety mimo naši sluneční soustavu podobných Zemi co se týče velikosti, chemického složení atd. obíhající kolem mateřské hvězdy uvnitř již zmíněné ekosféry a tudíž by skýtal možnost být obydleny životem. Vezmeme-li v úvahu, že náš vesmír je co do velikosti nekonečný (není také sám, existuje i nekonečně mnoho jiných vesmírů), obsahuje tudíž i nekonečně mnoho planet podobných Zemi a v nekonečném množství se i ta nejnepatrnější pravděpodobnost přirozeně mění v nutnost a někde se nutně aminokyselina či jiná sloučenina schopná být základem života musela realizovat. Že to bylo právě na Zemi? Prostě proto, že jen na té planetě, kde se život rozvinul tak, že dal možnost existence bytostí obdařených vědomím, může být taková otázka touto bytostí položena. Není tudíž nic záhadného na tom, že žijeme právě zde.

Vývoj života na Zemi je už další kapitolou, přesahující rozsah tohoto článku, stejně jako pojednání o zemské atmosféře, vývoji podnebí atd. Bližší informace je možné si přečíst např. na:

<http://maturuj.kvalitne.cz/biologie/otazky/evoluce.htm>

http://storm.fsv.cvut.cz/on_line/ekol/03_vyvoj.pdf

<http://puvod-zivota.navajo.cz/>

Přestože rovnováha podmínek vhodných pro život na Zemi vykazuje za poslední 3,5 miliardy let až neuvěřitelnou stabilitu, je do budoucnosti nutně omezená. Vlivem rostoucího zářivého výkonu Slunce, vyplývajícího z modelů termionukleárního vývoje, dojde asi za 1 miliardu let k překotnému skleníkovému efektu, kdy se oceány vypaří a život zanikne. Země sama bude zničena slunečním zářením zhruba za 6,5 miliardy let.

Za všechny, kteří se podíleli na tvorbě tohoto čísla Vám přejeme krásné a požehnané svátky vánoční a mnoho štěstí a zdraví v novém roce.

Své písemné a obrazové příspěvky do dalšího čísla Vraclavsko-Sedleckého zpravodaje, prosím, posílejte do konce měsíce dubna 2008 na e-mailovou adresu zpravodaj@vraclav.cz nebo petra@vraclav.cz. (Je možné předat i přímo Petře Klasovité, Vraclav č. p. 79)

Vydává 2x ročně Kulturní komise Vraclav. Pro občany obcí Vraclav a Sedlec zdarma. Náměty, připomínky, ale i Vaše příspěvky můžete předávat vždy do 30. června a 10. prosince.